

Sygn. akt **VIII Ua 7/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Sędziowie:	SSO Teresa Kalinka SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (spr.)
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2015r. w Gliwicach

sprawy z odwołania A. S. (1)

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K.

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

na skutek apelacji odwołującej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 25 listopada 2014 r. sygn. akt VI U 32/13

1) oddala apelację;

2) przyznaje od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego K. M. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) wraz z 23% podatkiem VAT w wysokości 13,80 zł (trzynaście złotych osiemdziesiąt groszy) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej odwołującej z urzędu.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (spr.) (-) SSO Mariola Szmajduch (-) SSO Teresa Kalinka

Sędzia Przewodniczący Sędzia

VIII Ua 7/15

UZASADNIENIE

A. S. (1) domagała się zmiany zaskarżonego orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K. z dnia 19 grudnia 2012 roku poprzez zaliczenie jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 25 listopada 2014 roku oddalił odwołanie i zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach na rzecz pełnomocnika z urzędu kwotę 60 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu oraz kwotę 13,80 zł tytułem podatku VAT.

Sąd Rejonowy ustalił, że:

Orzeczeniem z dnia 30 października 2012 roku (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Z. zaliczył odwołującą do lekkiego stopnia niepełnosprawności na okres do dnia 31 października 2014 roku w związku z upośledzeniem narządu ruchu (symbol niepełnosprawności – 05-R).

Orzeczeniem Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K. z dnia 19 grudnia 2012 roku utrzymano w mocy zaskarżone orzeczenie z dnia 30 października 2012 roku.

Odwołująca nie zgodziła się z orzeczeniem i wniosła odwołanie do Sądu.

Odwołująca nie pracuje zawodowo, pobiera rentę rodzinną po zmarłym małżonku. Mieszka razem ze swoją córką i małoletnią wnuczką. Odwołująca cierpi na schorzenia kręgosłupa, nadciśnienie tętnicze, zakrzepicę żył. W związku ze schorzeniem kręgosłupa odwołująca odczuwa bóle kręgosłupa i nóg. Samodzielnie ubiera się i myje, sama także udaje się do przychodni czy do miejsc znajdujących się w pobliżu jej miejsca zamieszkania. Wspólnie z córką chodzi na spacer i zakupy oraz przygotowuje posiłki, pomaga także córce w lżejszych pracach porządkowych. W wolnych chwilach odwołująca ogląda telewizję.

Na podstawie opinii biegłego z zakresu kardiologii M. W. (1) Sąd I instancji ustalił, że odwołująca nie jest osobą niepełnosprawną z przyczyn kardiologicznych. Jest ona leczona z powodu zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa i z tego powodu była w 2000 roku operowana. Oprócz tego odwołująca leczy się na nadciśnienie tętnicze i cukrzycę oraz zgłasza objawy w postaci dolegliwości bólowych kręgosłupa i kończyn dolnych, zawrotów głowy oraz dolegliwości natury urologicznej. Biegły podkreślił, iż w zakresie badania kardiologicznego ustalił u odwołującej otyłość, wydolność krążeniową, stan po zapaleniu żył głębokich kończyny dolnej lewej oraz prawidłowe ciśnienie tętnicze, które jest w normie także w kartotece z leczenia ambulatoryjnego.

Na podstawie opinii biegłych z zakresu neurochirurgii A. D. oraz ortopedii-traumatologii A. G. Sąd ustalił, że u odwołującej występują:

1. zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne odcinka szyjnego i lędźwiowego kręgosłupa,
2. stan po operacyjnym leczeniu dyskopatii lędźwiowej w 2000 roku,
3. uogólnione bóle kostno-stawowe.

Odwołująca jest niepełnosprawna w stopniu lekkim na okres 4 lat od dnia 1 września 2010 roku. Zgłasza ona bóle odcinka lędźwiowego kręgosłupa, bóle stawów oraz kończyn dolnych i górnych. Natomiast w badaniu klinicznym stwierdzono ograniczenie ruchomości odcinka lędźwiowego kręgosłupa oraz bólowe ograniczenie ruchomości stawu kolanowego lewego niewielkiego stopnia; nie stwierdzono objawów zajęcia obwodowego układu nerwowego; przedstawiona dokumentacja radiologiczna obrazuje zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne w odcinku lędźwiowym i szyjnym kręgosłupa. Ogólna zdolność do pracy odwołującej jest ograniczona w porównaniu do osoby w tym samym wieku oraz mającej podobne kwalifikacje zawodowe. Odwołująca jest zdolna do pracy na ogólnym rynku pracy, aczkolwiek z wyłączeniem pracy stojącej wymagającej dźwigania i noszenia ciężarów. Nadto odwołująca nie wymaga pomocy innych osób w pełnieniu ról społecznych i jest zdolna do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie kolejnej opinii biegłych w zakresie ortopedii-traumatologii i neurologii R. H. i M. W. (2) Sąd ustalił, że u odwołującej występuje:

1. przewlekły zespół bólowo-korzeniowy odcinka szyjnego i lędźwiowego kręgosłupa na tle zaawansowanych zmian dyskopatycznych i zwyrodnieniowo-wytwórczych z utrwalonymi objawami korzeniowymi,
2. przewlekły zespół bólowy prawego stawu barkowego z niewielkim ograniczeniem ruchomości najpewniej na tle zespołu ciasnoty podbramkowej,
3. stan po leczeniu operacyjnym dyskopatii L4/L5 (2000 rok).

Biegli ustalili, że należy zaliczyć odwołującą do lekkiego stopnia niepełnosprawności na okres do dnia 31 października 2014 roku. Biegli dodali, że rozpoznane u odwołującej schorzenie reumatyczne (nie do końca sprecyzowane) ma znaczny wpływ na stopień nasilenia dolegliwości bólowych i stwierdzanych dysfunkcji ruchowych; rozwój tego schorzenia może – zdaniem biegłych – decydować o ewentualnej zmianie stopnia niepełnosprawności w przyszłości.

Na podstawie opinii biegłych sądowych ortopedy-traumatologa D. N. i neurologa P. S. ustalił u odwołującej:

1. stan po operacyjnym leczeniu dyskopatii lędźwiowej na poziomie L4/L5,
2. zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne odcinka kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego z przewlekłym zespołem bólowym,
3. zespół bólowy prawego stawu barkowego bez ograniczeń funkcjonalnych,
4. zespół bólowy wielostanowy.

W ocenie biegłych odwołująca jest osobą niepełnosprawną w stopniu lekkim na okres do dnia 31 października 2014 roku.

Sąd Rejonowy stwierdził, że opinie wszystkich biegłych sądowych zasługują na aprobatę, albowiem zostały sporządzone po przeprowadzeniu specjalistycznych badań, zgodnie z tezą dowodową w oparciu o posiadaną wiedzę medyczną i doświadczenie zawodowe. Sąd uznał, że biegli wyczerpująco i w sposób przekonujący uzasadnili swoje stanowisko. Biegli zgodnie ustalili, że brak podstaw do zakwalifikowania odwołującej do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2014 roku nie uwzględniono wniosku odwołującej o przeprowadzenie dowodu z instytutu naukowo-badawczego, jak również dowodu z opinii biegłego z zakresu reumatologii, albowiem zebrany w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do rozstrzygnięcia sporu.

Sąd I instancji podzielił pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy (zob. postanowienie z dnia 19 sierpnia 2009 roku w sprawie III CSK 7/09, opublikowane w LEX nr 533130), że dowód z opinii biegłego jak i instytutu ma szczególny charakter, gdyż korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Z tego względu nie mają do nich zastosowania wszystkie zasady dotyczące postępowania dowodowego, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. Dlatego nie można przyjąć, że sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych, czy też opinii instytutu w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszej opinii (ekspertyza z instytutu jest odmianą opinii biegłego), gdy zachodzi taka potrzeba, a więc wtedy gdy opinia, którą dysponuje zawiera istotne luki, bo nie odpowiada na postawione tezy dowodowe, jest niejasna, czyli nienależycie uzasadniona lub nieweryfikowalna, tj. gdy przedstawiona przez eksperta analiza nie pozwala organowi orzekającemu skontrolować jego rozumowania co do trafności jego wniosków końcowych.

Skoro opinie biegłych sądowych nie zawierają istotnych luk i odpowiadają na postawione tezy dowodowe, to brak było potrzeby dopuszczenia dowodu z opinii instytutu naukowo-badawczego. Natomiast Sąd zauważył, iż biegli

R. H. i M. W. (2) wskazali, iż zmiany reumatyczne mogą w przyszłości stanowić podstawę zmiany klasyfikacji niepełnosprawności odwołującej, jednakże aktualnie biegli ci – jak i pozostali biegli – nie znaleźli podstaw do zmiany dotychczasowego stopnia niepełnosprawności.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji stwierdził, że odwołanie A. S. (1) nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 4 ustęp 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 roku, Nr 127, poz. 721 ze zm.) do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Standardy w zakresie kwalifikowania oraz postępowania dotyczącego orzekania o niepełnosprawności określają przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2003 roku, Nr 139, poz. 1328 ze zm.).

Na podstawie § 30 rozporządzenia standardy w zakresie kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające naruszenie sprawności organizmu powodujące:

- 1) czasową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza konieczność udzielenia pomocy, o której mowa w § 29 ust. 1 pkt 3, w okresach wynikających ze stanu zdrowia;
- 2) częściową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o których mowa w § 29 ust. 1 pkt 3.

Zgodnie natomiast z § 29 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia standardy w zakresie kwalifikowania do znacznego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające skutki naruszenia sprawności organizmu powodujące konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych - co oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że schorzenia odwołującej, w szczególności schorzenia ortopedyczne, nie kwalifikują odwołującą do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Odwołująca jest bowiem osobą o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Należy powtórzyć za Sądem Najwyższym, iż warunkiem zaliczenia do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności jest nie tylko stopień naruszenia sprawności organizmu w odniesieniu do zdolności do wykonywania zatrudnienia (a nie niezdolności do pracy), ale także istnienie wymogu pomocy innej osoby w celu pełnienia ról społecznych w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Oznacza to, że ustawa z 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych wiąże zaliczenie do stopnia niepełnosprawności ze zdolnością do wykonywania zatrudnienia, a nie z niezdolnością do pracy w rozumieniu przepisów rentowych, a nadto z możliwością wypełniania ról społecznych jako elementu uczestnictwa w życiu społecznym (zob. wyrok z dnia 12 marca 2014 roku w sprawie II UK 360/13, opublikowany w LEX nr 1466628).

Mając na uwadze powyższy stan faktyczny oraz powołane przepisy, Sąd I instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

W oparciu o normę art. 22³ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (Dz.U.2014.637 ze zm.) Sąd zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach na rzecz pełnomocnika z urzędu radcy prawnego K. M. kwotę 60 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu oraz kwotę 13,80 zł tytułem podatku VAT.

Odwołująca zaskarżyła wyrok apelacją w całości. Rozstrzygnięciu zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego przez błędną wykładnię przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i oparcie wyroku wyłącznie na treści wydanych w sprawie opinii lekarskich, które nie zawierały właściwego uzasadnienia podstaw ich wydania, a zwłaszcza nie odnosiły się do całości zebranej w sprawie dokumentacji medycznej, w tym zwłaszcza znajdującej się na karcie 10 informacji o przebytej rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS, która w zakresie wyników rehabilitacji leczniczej wskazywała, iż stosowane zabiegi i ćwiczenia nie przyniosły istotnej poprawy stanu zdrowia odwołującej, a tym samym które to opinie nie odpowiadały na pytanie dlaczego pomimo działań rehabilitacyjnych, które nie przyniosły istotnej poprawy stanu zdrowia odwołującej sytuacja zdrowotna odwołującej zmieniła się na tyle, iż z umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nastąpiła poprawa na lekki stopień niepełnosprawności;
2. naruszenie przepisów prawa procesowego przez błędną wykładnię przepisu art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 285 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż w niniejszej sprawie wydane opinie lekarskie w sposób fachowy, przystępny i zrozumiały uzasadniały ich wnioski końcowe, w tym zwłaszcza wyjaśniały z medycznego punktu widzenia wpływ nieskuteczności działań rehabilitacyjnych w okresie po zaliczeniu przez lekarzy (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w orzeczeniu z dnia 19 września 2007 roku odwołującej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na jej obecny stan zdrowia i zaliczenie jej aktualnie do lekkiego stopnia niepełnosprawności;
3. naruszenie przepisów prawa procesowego przez błędną wykładnię przepisu art. 290 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nie uwzględnienie w sprawie wniosku odwołującej o dopuszczenie dowodu z opinii instytutu naukowo-badawczego to jest Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w S. w sytuacji, kiedy wydane w sprawie opinie biegłych były niekompletne, nienależycie uzasadnione i nieweryfikowalne tj. nie pozwalały zweryfikować zawartego w nich rozumowania co do trafności wniosków końcowych w kontekście braku odniesienia się do kwestii wpływu nieskuteczności działań rehabilitacyjnych i braku poprawy stanu zdrowia odwołującej na jej obecny stopień niepełnosprawności oraz w sytuacji wskazania przez biegłych R. H. i M. W. (2) nie będących specjalistami w zakresie reumatologii, iż schorzenia reumatologiczne mogą mieć wpływ na zmianę stopnia niepełnosprawności;
4. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 4 ust. 3 ustawy z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że odwołująca zalicza się do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Wskazując na powyższe zarzuty odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania i ustalenie, że odwołująca powinna zostać zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie na rzecz odwołującej kosztów postępowania według norm przepisanych i przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w urzędzie albowiem koszty te nie są zapłacone w całości.

W uzasadnieniu apelacji odwołująca wskazała także, że z uzasadnienia Sądu I instancji nie wynika dlaczego zeznania świadków E. S. (1) i M. S. potwierdzające okoliczności, iż skarżąca wymaga częściowej pomocy innych osób w pełnieniu ról społecznych nie zasługują na to aby dać im wiarę.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje: apelacja nie jest zasadna.

Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonał ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy podziela. Postępowanie to zostało jednak uzupełnione o opinię biegłego reumatologa B. G.. Na podstawie tej opinii (karta 275-277) Sąd Okręgowy ustalił, że u odwołującej występują:

1. pierwotne, początkowe zmiany zwyrodnieniowe lewego stawu kolanowego i stóp,
2. choroba zwyrodnieniowa szyjnego odcinka kręgosłupa,
3. choroba zwyrodnieniowa lędźwiowego odcinka kręgosłupa,
4. cukrzyca typu drugiego,
5. przebyte zapalenie żył kończyn dolnych.

Z przyczyn reumatologicznych odwołująca nie była i nie jest osobą niepełnosprawną w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. U odwołującej nie stwierdza się odcinkowej ani całościowej dysfunkcji ruchowej w powiązaniu z dolegliwościami reumatologicznymi o charakterze obwodowym, która wskazywałyby w ogólnej ocenie sprawności organizmu na trwałą niepełnosprawność. Nie ma fizykalnych objawów dysfunkcji stawów w postaci istotnego ograniczenia ruchomości czy zmiany jakości i toru ruchu ani dowodów z badań obiektywnych, które wskazywałyby na pogorszenie ich funkcji podlegających określeniu niepełnosprawności. Istniejące u odwołującej dolegliwości układu ruchu w części spełniają kryteria rozpoznawania choroby zwyrodnieniowej stawów o charakterze pierwotnym, jednak nie stanowią one podstaw do uznania odwołującej za osobę niepełnosprawną. Odwołująca nie wymaga z tego powodu specjalnych warunków pracy ani pomocy w pełnieniu ról społecznych ani obecnie ani w przeszłości.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 233§ 1 k.p.c.

Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w tym przepisie sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału", a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Przepis art. 233 § 1 k.p.c. potwierdza zasadę swobodnej oceny dowodów, dokonywanej przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych. Ramy tej oceny wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego oraz zasadami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - wając ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Zatem omawiany przepis wyznacza reguły oceny dowodów. Apelująca upatrywała naruszenia tego przepisu w pominięciu przez Sąd I instancji dowodu z karty 10 oraz podnosiła, że nie nastąpiła poprawa jej stanu zdrowia. Na karcie 9-10 znajduje się informacja o przebytej rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS. Wynika z niej, że odwołująca została poddana rehabilitacji w okresie od 20 marca 2010 roku do 12 kwietnia 2010 roku. W wyniku stosowanych zabiegów i ćwiczeń nie uzyskano istotnej poprawy. Wskazać jednak należy, że orzeczeniem z dnia 19 września 2007 roku (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Z. odwołująca została zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na okres od 29 sierpnia 2007 roku do 31 sierpnia 2010 roku. Kolejnym orzeczeniem z 17 września 2010 roku (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Z. odwołująca została zaliczona do lekkiego stopnia niepełnosprawności na okres od 1 września 2010 roku do 30 września 2012 roku. Zatem A. S. (1) uczestniczyła w rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w czasie kiedy legitymowała się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Zmiana stopnia niepełnosprawności nastąpiła od 1 września 2010 roku z mocy orzeczenia z dnia 17 września 2010 roku. Przedmiotowa sprawa nie dotyczy odwołania od tego orzeczenia, ale od kolejnego z dnia 19 grudnia 2012 roku wydanego przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K., którym to orzeczeniem utrzymano w mocy orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Z. z dnia 30 października 2012 roku, którym z kolei zaliczono odwołującą do lekkiego stopnia niepełnosprawności na okres do 31 października 2014 roku. Była to kontynuacja dotychczas orzeczonego lekkiego stopnia niepełnosprawności. Nie zasługują w tej sytuacji na uwzględnienie zarzuty odwołującej, że z dowodu znajdującego się na karcie 10 wynika brak poprawy stanu zdrowia, a mimo to zmieniono stopień niepełnosprawności na lekki albowiem dokonano tego orzeczeniem z dnia 17 września 2010 roku. W niniejszej

sprawie orzeczenie to nie było przedmiotem kontroli Sądu. Postępowanie sądowe zostało zainicjowane odwołaniem od orzeczenia z dnia 19 grudnia 2012 roku, które dotyczyło ustalonego lekkiego stopnia niepełnosprawności na okres od 1 października 2012 roku do 31 października 2014 roku.

Zarzut apelacji dotyczący naruszenia przepisu art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 285 § 1 k.p.c. nie jest uzasadniony. Kierując się przepisem art. 278 § 1 k.p.c. i dostrzegając, że wyjaśnienie sprawy wymaga wiadomości specjalnych Sąd I instancji zasięgnął opinii biegłych. Opinie te następnie zostały wnikliwie przeanalizowane. Dokonana ocena tych dowodów nie budzi zastrzeżeń Sądu Okręgowego. Wszystkie opinie są jednoznaczne i zgodne, nie zawierają wad podnoszonych w apelacji. W związku z powyższym mogły stanowić podstawę do dokonania ustaleń faktycznych.

Sąd Rejonowy nie naruszył przepisu art. 290 § 1 k.p.c. oddalając wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii instytutu naukowo – badawczego.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że nie uzasadnia powołania kolejnych biegłych polemika strony z opinią lub jej niezadowolenie z wniosków opinii. W wyroku z dnia 23 kwietnia 2014 roku, I ACa 71/14 (LEX nr 1466798) Sąd Apelacyjny w Katowicach wypowiedział się, że: specyfika dowodu z opinii biegłego polega m.in. na tym, że jeżeli taki dowód już został przez sąd dopuszczony, to stosownie do treści art. 286 k.p.c. opinii kolejnego biegłego można żądać jedynie "w razie potrzeby". Potrzeba taka nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z niekorzystnego dla niej wydzwiku konkluzji opinii. W innym wypadku bowiem sąd byłby zobligowany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie złożona zostałaby opinia w pełni ją zadowalająca, co jest niedopuszczalne.

W wyroku z 4 czerwca 2014 roku, III AUa 1134/13 (LEX 1480581) Sąd Apelacyjny w Szczecinie stwierdził, że Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszej opinii, gdy zachodzi taka potrzeba, a więc gdy opinia, którą dysponuje zawiera istotne luki, bo nie odpowiada na postawione pytania tezy dowodowej, jest niejasna, czyli nienależycie uzasadniona albo nieweryfikowalna. Wbrew zarzutom apelacji Sąd I instancji prawidłowo ocenił, że opinie biegłych, z których dowody zostały przeprowadzone odpowiadały na postawione pytania tezy dowodowej. Ponadto były one jasne, nie zawierały luk i poddawały się kontroli Sądu pod kątem zasad logicznego wnioskowania. Kwestia zaś wpływu braku poprawy stanu zdrowia po rehabilitacji leczniczej przebytej w okresie od 20 marca 2010 roku do 12 kwietnia 2010 roku na zasadność zaliczenia odwołującej do lekkiego stopnia niepełnosprawności od 1 października 2012 roku tj. po ponad 2 latach została omówiona wyżej.

Zasadny był zarzut apelacji dotyczący odmowy dopuszczenia dowodu z opinii biegłego reumatologa przez Sąd I instancji. Dowód ten był niezbędny do rozstrzygnięcia sprawy z uwagi na rodzaj schorzeń odwołującej i konieczność posiadania wiadomości specjalnych z zakresu reumatologii. Z uwagi na powyższe dowód taki został przeprowadzony przez Sąd II instancji jednak wynik tego dowodu nie wpłynął na uwzględnienie apelacji. Z opinii biegłego reumatologa także wynikało, że odwołująca jest osobą o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował przepisy prawa materialnego.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997 roku, Nr 123, poz. 776 ze zm.) do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającej czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Zgodnie z art. 4 ust. 3 powołanej ustawy do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

W ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji prawidłowo zaliczył odwołującą do lekkiego stopnia niepełnosprawności ponieważ nie wymaga ona czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról

społecznych. Odwołująca sama wykonuje czynności pielęgnacyjne, razem z córką sprząta, przygotowuje posiłki, robi zakupy – córka dysponuje samochodem. Zakupy, po które nie trzeba jechać odwołująca robi sama, sama udaje się do lekarza. Powyższe wynika z zeznań E. S. (1) – córki z którą odwołująca mieszka (karta 184). Potwierdziła to także odwołująca w przesłuchaniu informacyjnym. W tej sytuacji zeznania M. S. – drugiej córki (karta 184) w części, w której świadek podała, że są dni kiedy A. S. nie może się umyć i ubrać i E. S. musi jej pomagać, oraz, że odwołująca nie gotuje nie były wiarygodne albowiem w tej części były sprzeczne z zeznaniami E. S. (1), z którą odwołująca mieszka i która lepiej z tego powodu orientuje się w możliwościach odwołującej. Nadto zeznania M. S. w tej części były sprzeczne z opiniami wszystkich biegłych. Sąd Rejonowy nie zawarł powyższych rozważań w uzasadnieniu pisemnym zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. nie skutkuje to jednak uwzględnieniem apelacji ponieważ wyrok poddaje się kontroli instancyjnej. Z opinii biegłych wynikało także, że odwołująca nie jest niezdolna do pracy albo zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej. A. S. (1) jest osobą o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną.

Reasumując Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował przepis art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997 roku, Nr 123, poz. 776 ze zm.) i oddalił odwołanie.

Mając powyższe na uwadze apelację oddalono na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie § 11 ust. 2, § 12 ust. 1 pkt 1 i § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013r., poz. 490 ze zm.).

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (spr.) (-) SSO Mariola Szmajduch (-) SSO Teresa Kalinka

Sędzia Przewodniczący Sędzia